

Slovenski dom

Štev. 111

V Ljubljani, četrtek 15. maja 1941

Leto VI.

Uredništvo in uprava — Kopitarjeva 6 — Ljubljana — — Redazione e amministrazione — Kopitarjeva 6 — Lubiana

Ponesrečen angleški izpad iz Tobruka

V vzhodnem delu Sredozemskega morja so letala zadela eno večjo sovražno trgovsko ladjo

Rim, 14. maja. Rj. Glavna italijanska vojska poroča:

Na Malti so oddelki nemškega letalskega zbora napadli pomorsko oporišče La Valetto in neko letališče. Izzvali so požare in uničili eno letalo na tleh. V letalski bitki s sovražnimi lovskimi letali sta bili sestreljeni dve letali vrste Hurricane.

V Cirenajki: Sovražnik je iz Tobruka s pomočjo oklepnih voz poskušal izvesti hud napad, ki so ga naše čete junško odbile. Sovraž-

niku smo prizadejali velike izgube tako v moštvo kakor tudi med tanki ter smo zajeli ujetnike in zaplenili strojnice. Med boji na bojišču pri Solumu, ki so omenjeni v uradnem poročilu št. 342, smo ujeli ujetnike in zaplenili tanke in šest topov. Dve letali vrste Hurricane so sestrelili naši protiletalski topovi.

Sovražni polet nad Benghazi je prizadejal neznatno materialno škodo na stanovanjih in je bilo nekaj ranjenecv med civilnim prebivalstvom.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja so naša letala napadla sovražno spremiljavo. Zadet je bil parnik velike tonaže. Oddelki našega letalstva je napadel pomorsko oporišče v Aleksandriji in so bombe zadele vojaške naprave v pristanišču.

Vzhodna Afrika: Delovanje topništva v odseku Anbaalgi, kjer je bil nov sovražni napad odločno odbit.

Poročilo generala Cavallera Duceju o poteku spomladanskih bojov na albanskem bojišču

Rim, 15. maja. s. Šef glavnega generalnega štaba in vrhovni poveljnik oboroženih sil v Albaniji je poslal Duceju sedede pismo:

»Duce! Na tem prizorišču vojne je ozek pas, ki nosi zelo globoke sledove bitke, ki se je tu odigrala in drhti od utripov sile in junaštva italijanske vojske. Tu je koda 731 in hrib Monastero. Vi, Duce, poznate te kraje in ste bili neposredna priča junaških žrtv naših pešcev, ki so se borili v preteklem marcu. Ta hrabrosti prelaz se dviga nad dolino Desnice v dolžino nekaj kilometrov in da je izgled kraških postojank z nepremagljivimi ovirami. In na tem Krasu je divjala bitka s presunljivo zagrizenostjo. Vsak kos zemlje nosi številne sledove udarcev topništva ter naših in sovražnikovih možnarjev. Tam leži zapuščeno in polomljeno orožje, zlomljene puške, tam sovražni topovi, ki so jih naši strelci uničili, ročne bombe in vsepovsod razmetani topovski zapiraki. Zraven leži velik oklepní voz, ki ga je razdrila mina. Mnogo naših je padlo in so jih po zadnjem napredovanju pobrali ter s pieteto pokopali na samih postojankah. Vmes se vijajo sovražnikovi rovi, ki so bili zavzeti in spet odvzeti ter so ovirali korak naših napadalcev. Ti rovi so polni trupel. Nobena druga postojanka ne more s tolikim učinkom pričati o ogorčenosti, s katero so naši vojaki privedli do zmage marčno ofenzivo, ki ste jo ukazali in vodili Vi in so prizadejali sovražni grški vojski strahovite izgube in zbralili njen odpor ter onemogočili vsak nadaljnji poskus.

Dne 22. februarja, ko sem Vam imel čast sporočiti po telefonu, da se je strla že trinajsti dan velika sovražnikova ofenziva, ki se je začela proti Tepelenju, ste mi Vi ukazali, naj pospešim vse priprave za protiofenzivo, kakor ste jo Vi predvideli. Čim ste Vi 2. marca prišli v Albanijo, se ni samo položaj obrnil v našo korist, temveč so bile velike enote rezerve znova preurejene; ko pa je bilo končno zbrano topništvo, ki je bilo poslano iz Italije k nam za okrepitev, so bile pripravne za ofenzivo skoraj končane. Naš sovražnik pa je še vedno skušal brez ozira na zmedo, izvršiti svoje geslo »Tepeleni za vsako ceno« in je začel z novim velikim poskusom, ki naj bi se ob zori 6. marca spremenil v ofenzivo pri Tepelenju. Ta ofenziva bi se potem morala razširiti proti 15. marcu na odsek pri Berat, da bi sovražnik prišel nad Tepeleni tudi s severa. Da je hotelo grško poveljstvo izvršiti proti nam nenehni napori, dokazuje dejstvo, da je spravilo skupaj na odsekih pri Vojuši in Desnici svojo 17. divizijo, ki je počivala na korčanskem odseku, dve drugi diviziji (6. in 7.) in eno hitro divizijo, ki je bila znova sestavljena. Zadnje tri divizije so bile sprva namenjene za bolgarsko bojišče. Vse to je prišlo še k tistim njihovim silam, ki so bile nakopičene že na bojišču pri Vojuši, kjer je sovražnik že prej poskušal z obupnimi napori, toda vse brez uspeha. Ampak že 9. marca, ko bi se moral začeti prvi sovražnikov napad na odseku pri Berat, smo mi tja usmerili svojo ofenzivo, kamor smo po Vaših ukazih razvrstili tudi velik del vojske in velik del razpoložljivih vojni sredstev. Na odseku pri Vojuši so istočasno tekale priprave za odločen protinapad. Ta naša akcija na odseku pri Berat je imela namen povzročiti v sovražnikovih vrstah, ki so bile v krizi, zastoj, prebiti fronto in jim zadati smrtni udarec.

Našim napadom se je sovražnik zagrizeno upiral, medtem pa smo mu mi odrezali možnost, da bi svoje sile sploh razvil v dolini Vojuše. Tako je

sovražnik v obupni obrambi izgubil dve diviziji, ki sta mu še preostajali. Mnogo polkov je bilo razpršenih ali pa so bili zdesetkani med boji, da je ostal od njih samo po en bataljon, in so se morale zastave vrniti za fronto.

(Ujetniki so pripovedovali: »Naše izgube so bile strahovite. Posebno jih je povzročilo topništvo in letalstvo. Se eno takšno bombardiranje, kakršno se je dogodilo v zadnjih dneh, in grški vojaki bodo položili orožje.« Nek drugi ujetnik je pristavil: »Tretjina naše vojske so sedaj sami mrtvi, ranjeni, zmurjeni ali pa razpršeni.«) Pravilno ocenimo uspeh, ki smo jih s tem dejanjem dosegli, nam daje dejstvo, da smo nekaj kilometriskim globinskim prodorom v sovražnikovo ozemlje povzročili sovražniku tako strahovite izgube in mu povzročili takšno razsulo, da smo mu s tem vzeli vsako možnost za nadaljnje vojskovanje. (Drugi ujetniki so izjavili: »Bombardiranje 9. marca je naše čete dobesedno zdesetkalo in morala vojakov je tako padla, da se nas je vseh prišla blodna misel, da bi pobegnili izpod zastav.«) Danes vemo z gotovostjo, da so bili napol pobiti polki in sicer II. pehotni, V. pehotni, 13. pehotni, 19., 39. evzonski in 50. pehotni. Tudi drugi znaki so govorili za moralno in materialno oslabele sovražnikove vojske: ko so 11. marca prišle v prvo črto čete starejših letnikov, ki niso bile dobro izveščane, ko so se začela umikati poveljstva in izpraznjevati skladišča, dalje tedaj, ko je bilo grškim oddelkom naročeno organizirati obrambo na vsaki postojanki. Dokaz je tudi v tem, da so se začela obrambna dela tudi tam, kjer jih prej ni bilo. Dalje se vidi iz dejstva, da so se v prve boje črte vračali oddelki, ki so se malo ali skoraj nič odpočili od prejšnjih bojov in so vojaki bežali iz polkov, že tedaj, ko so komaj prispeli v prve črte.

Ko se je to na sovražnikovi strani dogajalo, pa smo bili mi takoj pripravljeni na podlagi Vaših ukazov, da začnemo z drugo akcijo odločilnega značaja. Pri črti »Mali« so se odprle nove ceste v tem brezizhodnem zemljišču, privlekli smo novo topništvo in ga postavili na mesta in vse to je bilo pripravljeno do konca marca. Tedaj je nenadoma stopila v vojno Jugoslavija. To nam je velevalo, da smo na južnem bojišču (250 km) morali predvideti vse možnosti proti novemu sovražniku. Prav v tem trenutku so se začeli kazati pravi rezultati naših akcij v marcu. Tedaj me je skrbelo, kakor sem Vam bil povedal, da bomo morali omejiti naše zbiranje proti Grkom, ker bodo ti razbremenjeni zaradi napada jugoslovanske vojske in bodo mogli sami napasti. Predvidevali smo pravilno, da se bo prva akcija jugoslovanske vojske začela na odseku pri Skadr, kajti z zavzetjem tega mesta so Srbi odločno računali in bi potem lahko napredovali proti Draču in Tirani in posledica tega bi bila, da bi se grška vojska začela zbirati proti jugu. Čeprav je imela grška vojska zelo majhno možnost za napad, pa vendar ne bi izpustila te edinstvene priložnosti. Ko se je razvila jugoslovanska akcija, smo mi v resnici imeli priložnost videti omejeno delovanje grške vojske na bojišču IX. armade, ki je bilo sicer zelo zagrizeno, toda s pomankljivimi silami (samo ena divizija), da bi mogla doseči kakšen uspeh in predreti našo fronto in se združiti z jugoslovansko vojsko, ki je operirala ob Dibra Struga.

Potem se je zvedelo, da je proti koncu marca prispela nemška vojska v Bolgarijo. Po drugi strani pa je grški ministrski predsednik izrazil

svojemu kralju prepričanje, da je vojska prišla do skrajne meje svojih sil in da se ne bo mogla več držati. To dokazuje, da je bila v tej bitki po šahi navodilih in pod Vašim vodstvom od 9. do 14. marca grška vojska uničena in pobita. Simbol tega zmagovitega pohoda naših čet, pa bo ostal pas, ki ga predstavlja točka 731 na hribu Monastero. Tukaj se je junaški duh naše pehote pokazal v vsej svoji luči: tam so zaželi znaki ponosne borbe, vsa slavna dejanja in vse bojišče od Tomorija do Seindelija je en sam dokaz teh dni. Ves ta teren je bil očisten in italijanski vojaki so s pieteto pokopali ne samo svoje padle, temveč tudi vse sovražnike, ki so padli na tem ozemlju. Na vrhu te točke stoji visok križ na kamenitem postavku. Zato predlagam, Duce, naj bi ta točka dobila trajnejšo označbo in mi dovolite, da predlagam, da se označi kot sveti prostor, kjer naj se postavi svetišče naših junakov, ki so padli v albanski vojni.« — General Ugo Cavallero.

Odgovor Duceja

»Z globokimi čustvi sprejemam Vaš predlog, da se zgradi svetišče za naše padle junake v vojni proti Grčiji na trdem ozemlju kote 731 in na hribu Monastero. Na tem pasu je bila od 9. do 14. marca odločilna bitka, ki jo je sam sovražnik označil za največjo in najbolj krvavo v moderni vojni zgodovini. Na bojišču ob Vojuši in Osumi, ki so ga držali 4., 8. in 25. Armadni Zbor, si je sovražnik zlomil rebra. Na tem prostoru so naši vojaki podali visok in nepobiten dokaz svojega junaštva. Ta dokaz bo ostal za večno vtisnjen v teh, s krvjo naših vojakov namočenih tleh in vtisnjen v sreča italijanskega naroda.«

Huda nesreča, ki je zahtevala mnogo žrtv, se je pripetila v premogovniku v Neurode v Sleziji. Zaradi eksplozije plina se je zrušilo podporno tramovje in je pokopalo več rudarjev pod seboj.

Nemško uradno poročilo pravi, da so angleška letala v noči od ponedeljka na torek skušala napasti tudi področje Kleipe (Memela) in da so tam metala zažgalne in rušilne bombe. Škoda je bila neznatna. Mnoge bombe so padle na odprto polje.

Angleške oblasti v Palestini so dale zapretil vse Palestine, ki so nosili iraški narodni znak. Zaradi teh in podobnih ukrepov se prebivalstva polašča vedno večje razburjenje.

Govor bolgarskega predsednika vlade v sobranju

»Bolgarsko ljudstvo bo vedno čutilo veliko hvaležnost do Italije in Nemčije«

Sofija, 15. maja. s. Na včerajšnjem zasedanju sobranja je imel predsednik vladi Filov prvi govor po ponovni osvojitvi krajev, ki so jih bili zasedli Grki in Srbi. V začetku govora je poudaril, da je vojna z Grčijo in Jugoslavijo bila Italiji in Nemčiji vsiljena zaradi spletke Velike Britanije, ki je upala, da bo lahko ustanovila novo bojišče v jugovzhodni Evropi. Filov je omenil, da bolgarski vojski, čeprav je bila pripravljena z vsemi sredstvi braniti neodvisnost države, niti ni bilo treba poseči v boj, ker so se operacije razvijale z vrloglavo naglono.

Novi položaj na Balkanu — je poudaril Filov — je imel velik vpliv tudi na Bolgarijo. Srečen konec balkanske vojne pomeni za Bolgarijo osvoboditev bolgarskih pokrajin. Vse bolgarsko ljudstvo vidi danes ideale za ustvaritev močne in enotne Bolgarije od Donave do Egejskega morja, od Ohridskega jezera do Črnega morja uresničene ter je posebno srečno, ker je pravica v teh krajih zmagala v znamenju Osi.

Filov se je potem spomnil žrtv, ki jih je pretrpel bolgarski narod za doseg narodne skupnosti, potem pa je podčrtal prejšnje in sedanje vezi med Bolgarijo in Nemčijo. Dejal je, da so

Vesti 15. maja

Vsi nemški listi beležijo pod velikimi naslovi vest, da je bil podeljen vojaški red Savojske hiše generalu Rommelu, poveljniku nemškega vojaškega zbora v Severni Afriki, in njegovemu šefu štaba polkovniku v. Borneju.

V Simli v Indiji je bilo uradno sporočeno, da je neka sovražna ladja potopila 5000-tonsko »Barbatic«. Ta ladja je vozila na progi Bombay—Carachi.

Iz Tetuana je odšel dosedanjí visoki španski komisar general Asenzio, ki je bil imenovan nedavno za šefa španskega generalnega štaba. Pred odhodom se je sestal z italijanskim konzulom in mu izročil topel pozdrav za italijansko vojsko.

Nemški pooblaščen minister in strokovnjak za gospodarska vprašanja dr. Clodius se mudi v Zagrebu in bo skušal urediti gospodarske odnose med Hrvatsko in Nemčijo.

Finski notranji minister Van Born je odstopil, na njegovo mesto pa je bil imenovan Toimo Ihorelle, ki je bil od leta 1933 voljen v poslansko zbornico kot član konservativne stranke. Finski zunanji minister Witting pa je sprejel v avdienco italijanskega ministra in se z njim priručno pogovarjal.

Prvi oddelk hrvatskih delavcev je odpotoval predvčerajšnjim iz Zagreba v Nemčijo. Tem delavcem bodo sledili še drugi. Vseh bo 50 tisoč.

Vodstvo vstaške gibanja je ustanovilo posebno milico, ki bo imela nalogo izvrševati posebno varnostno službo okrog poglavarja Paveliča.

V Vichyju je bila včeraj dolga vladna seja, na kateri je admiral Darlan poročal o svojih razgovorih s Hitlerjem in z nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom.

Ameriška industrija je omejila izdelavo avtomobilov, ker je večji del svojih obratov preuredila za izdelavo vojaških potrebščin, ki jih je naročilo ameriško vojno ministrstvo. Po drugi strani pa so omejili izdelavo avtomobilov tudi zato, da bi prihranili nekaj surovin. Za letošnje leto računajo, da se bo število izdelanih avtomobilov zmanjšalo za en milijon 100.000, za naslednje leto pa bodo proizvodnjo še za dvakrat ali trikrat omejili.

Z vsa naglico skušajo hrvatske oblasti urediti vse rečne prometne zveze, posebno pa Savo, in jih usposobiti za promet. Večino mostov preko Save je bivša srbska vojska porušila. Na obeh straneh reke Save, ki je glavna prometna žila Hrvatske, je zloženega mnogo blaga, posebno pa premoga, ki čaka na odvoz. Pričakujejo, da bodo dela za obnovitev prometa kmalu toliko napredovala, da bo mogoče uvesti vsaj najnujnejši promet.

Iraški generalni konzul v Alepu je prispel v Bagdad z večjo skupino prostovoljcev iz Sirije, ki so sklenili pomagati svojim arabskim bratom v boju proti Angliji.

Romunska vlada je uradno sporočila, da so v ponedeljek zvečer neznanci položili dve petardi pri vходу v neko knjižarno, ki sta eksplodirali z velikim ropotom, pa nista naredili nobene škode. Policija išče krivce.

Pred romunskim vojaškim sodiščem se je začela razprava proti Grku Palandosu, ki je v neki bukarštanski cesti ubil nemškega majorja Döringa. Razprava bo trajala več dni.

Nove stavke so izbruhnile v mornariških skladiščih pri Bostonu, ki so nedavno dobila za tri milijone dolarjev naročil od ameriške vlade. Druga stavka pa je izbruhnila v ladjedelnicah pri San Franciscu, kjer so v stavko stopili delavci, včlanjeni v vseh delavskih sindikatih.

Kralj in Cesar je bil včeraj v Elbasanu, Kalibakiju in v Janini

Tirana, 15. maja. s. Na poti skozi srednje dele Albanije se je Kralj in Cesar včeraj ustavil v Elbasanu. Tudi tukaj so se ponovile manifestacije, kot v vseh drugih krajih, skozi katere je Kralj in Cesar potoval. V Elbasanu so se zbrali prebivalci z vseh krajev ob Skumbi v svojih gorskih nošah in so manifestirali svojo zvestobo za Kralja in Cesarja. Pred mestom so Suverena sprejeli general Jacomini, predsednik albanske vlade in vsi ministri, prefekt in župan ter predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Mestni župan je imel na Kralja in Cesarja nagovor v katerem je izrazil srečo prebivalstva, da more v svoji sredi pozdraviti svojega ljubljene vladarja. Poudaril je, da pomeni Njegova navzočnost zagotovilo za največjo srečo Skenderbegove dežele. Kralj in Cesar je potem sprejel poklonitev elbasanskih odličnikov v mestni hiši, nato pa zastopnike veroizpovedi. Ker je medtem zbrano ljudstvo navdušeno pozdravljalo in vzklikalo Vlado, se je Suverena pokazal na balkonu mestne hiše in odzdravljaj ljudstvu. Nato je Kralj in Cesar v spremstvu vseh

odličnikov zapustil mesto, ljudstvo pa ga je tudi sedaj radostno pozdravljalo.

Potem je Kralj in Cesar odšel proti Kalibakiju, prizorišču najtrših bojov, v katerih so se italijanske čete pokazale v vsej svoji vzdržljivosti in junaštvu. General Rossi, poveljnik 25. armadnega zbora, je prosil Kralja in Cesarja, naj odkrije spomenik, ki je bil postavljen v čast padlim vojakom iz njegovega armadnega zbora. Kralj in Cesar je nato odšel proti spomeniku, postavljenemu med protitankovskimi ovirami, katere so postavili Grki, da bi preprečili prodiranje italijanskih čet. Zraven tega spomenika pa je postavljen drug spomenik, na katerem je napisana beseda »Kralj«; še bližje pa je v pobojne hriba »delan mozaik, ki predstavlja orla z razpetimi krili in katerega so naredili planinci iz bataljona »Tolmezzoc«, ki so se borili na hribu Solito. Ti spomeniki so najbolj zgovorna priča vsega junaštva in žrtv, ki jih je italijanska vojska pokazala.

Kralj in Cesar je odšel odpotoval proti Janini, kjer ga je pozdravil general Girotti, ki je poveljeval junaški in legendarni diviziji »Giulia«.

Ameriška vlada bo prevzela od zasebnikov 40 tovornih ladij za Anglijo

Washington, 14. maja. s. Po konferenci med lastniki ladij in mornariškimi oblastmi je eden izmed udeležencev te konference povedal, da bodo morali lastniki plovbnih linij izročiti v 30 dneh vladi 20 tovornih parnikov, drugih 20 pa bodo morali izročiti do konca julija, da bo vlada z njimi dala prepeljati orožje v Anglijo. Te ladje bodo plule iz Amerike v Rdeče morje, na povratku pa bodo naložile material, ki je potreben Združenim državam za vojno industrijo in katerega ponavadi uvažajo iz Holandske Indije.

To vest so v mornariških krogih sprejeli z začudenjem, ker si ne morejo misliti, da bi mogla vlada zahtevati 40 ladij od trgovske mornarice, ko je vendar znano, da ta komaj preskrbuje Ameriko z vsemi potrebščinami in je po drugi strani znano, da Amerika sploh ne razpolaga z zadosti veliko trgovsko mornarico. Po vsem tem do nje prišlo — v kako težkem položaju se nahaja angleška mornarica zaradi stalnih napadov je treba reči, da potrjuje ta zaplemba — če bo letalstva Osi.

Nemški časnikar o junaških borbah Italijanske Vojske na albanskem bojišču

Berlin, 14. maja. s. »Lokal Anzeiger« objavljaja na prvi strani poročilo svojega posebnega dopisnika, ki je nedavno obiskal prizorišča grško-italijanske vojne. Dopisnik poudarja silne težave, ki so jih morale premagati italijanske čete na težkem in goratem zemljišču v borbi proti sovražniku, ki je imel na razpolago več čet in več vojnih sredstev in je imel silovito močno utrjene svoje postojanke. Časnikar opisuje najbolj napeta obdobja bitke, v kateri je bilo treba zavzeti na nož in za ceno težkih žrtev mnoge postojanke in je bilo treba težkih borb za vsak korak ozemlja in za vsak izhod v dolino. Dalje se z največjim občudovanjem izraža o junaštvu, ki so ga na tem delu pokazale italijanske čete, katerim je bila zaupana najtežja naloga. Prostrano in silno utrjeno grško

bojišče so Italijani držali, čeprav je sovražnik silovito napadal in je uporabljal pri tem vse svoje moči in vso angleško pomoč. Ne samo, da so Italijani držali svojo obrambno črto, temveč so po prvih bojih v aprilu prešli v ofenzivo, ki je imela vedno večji uspeh in je končno zmagovito zaključila ta spopad. Nato omenja nemški poročevalec tudi žrtve in izgube, ki jih je dala italijanska vojska v teku 6 mesecev vojne na tem bojišču, in pravi, da pričajo o teh izgubah številna pokopališča, ki jih je videl na svojem potovanju in katera je označil kot »zadnja prebivališča junakov«. Med prizori iz teh bojev pa nemški poročevalec posebej navaja primer, kako je pozimi samo 300 planincev znalo držati z 12 strojnimi skoki en mesec bojišče, ki je bilo dolgo 10 kilometrov.

Romuni se zahvaljujejo italijanski vladi, ki je dala svobodo vsem ujetnikom romunskega rodu

Bukarešta, 14. maja. s. Ob priliki odločitve italijanske vlade, da bo izpustila na svobodo vse vojne ujetnike, ki so po rodu Romuni, prinašajo romunski listi dolge članke, v katerih hvalijo italijanski kretinjo, ki je naletela na najboljše odmev pri Romunih. »Universul« piše: »Dejanje italijanske vlade ne prihaja samo kot rezultat prijateljskih odnosov med obema romanskima državama, temveč tudi iz čustva zvestobe Romunov, tako njihove države kakor tudi vsega naroda. Da zna ceniti zvestobo, pa je hotela italijanska vlada pokazati tudi tistim članom romunske narodnosti, ki jih je zla usoda za sto-

letja ločila od domovine in jih držala pod oblastjo tujcev, da so se bili prisiljeni boriti pod zastavo, ki ni bila njihova. Vse plasti romunskega naroda bodo znale pravilno ceniti to bratovsko italijansko dejanje. »Currente« poudarja, da romunska duša globoko občuti to pravično in dobrohotno italijansko dejanje. Civilizatorska italijanska sila je vzbujała med Romuni zmerom največje občudovanje in razumevanje za Italijo. Sedaj pa je ta občutek še močnejši, ker Italija sodeluje v vojni, ki ima za cilj dosego pravice in boljšega reda v odnosih med narodi.

Prizori ob zasedbi grških otokov Kefalonija, Xante in Itaka

Krf, 14. maja. s. Časopis iz Kefalonije piše 30. aprila naslednje:

Konzul Cagnoni je pristal z oddelkom Črnih srajc ob 14. medtem ko so skoraj istočasno pristajali padalci v okolici Kranja z nalogo, da pridejo v hrbet mestu Argostoli. Oblastva in poveljnik grškega bataljona so sprejeli vdajo. Takoj nato je bila dvignjena italijanska zastava, ko so prispeli prvi padalci v mesto. Ko so naše čete prišle v mesto, so Grki takoj izpustili 300 kaznivcev v Argostoliju. Kaznjenci so poglani v beg čuvaje in nekatere ranili. Na intervencijo konzula Cagnonija in nekaterih miličnikov je upor prenehal in kmalu potem so kaznjence spet zaprl. Tudi v Kefalonijo je prispelo po nekaj dneh več bataljonov Črnih srajc. Pod vplivom angleške propagande je vse prebivalstvo zbežalo v notranjost pokrajine. Zgled discipline in človekoljubnosti oddelkov Črnih srajc pa je takoj pridobil prebivalstvo na svojo stran. Vsi so se vrnili na svoja mesta, kjer je življenje prišlo spet v normalni tok. Prebivalstvo je bilo v zadnjih mesecih popolnoma zapuščeno ter ni imelo zadostnega živeža. Črne srajce so v korist prebivalstva

deloma odpovedale svoji hrani ter na ta način pomagale civilnemu prebivalstvu. Spušcanje padalcev v Kefalonijo je bilo zelo naporno zaradi elabega terena in zaradi močnega vetra. Vojaki in častniki so pristajali ob 14. kjer so se združili s Črnimi srajci in nato naslednje jutro zasedli Xanto in Itako. V Xanti so bili zmagoslavno sprejeti od italijanske kolonije, ki je bila v vojni z Grčijo decimirana. Tudi ostalo prebivalstvo se je pobrtilo z našimi vojaki in jim je ob odhodu čet priredilo velike manifestacije.

Izjava ameriškega mornariškega ministra Knoxa

Washington, 15. maja. s. Na banketu, ki ga je priredilo društvo ameriških inženirjev, je imel mornariški minister Knox spet zelo bojevit govor. V njem je med drugim najprej poudaril, da ne bi bilo treba, da bi pomenili ameriški konvoji že rešitev vprašanja pomoči Angliji in da Združenim ameriškim državam tudi ni treba novih načinov, kako spraviti ameriški vojni material čez Atlantik v Evropo. Potem je Knox zatrjeval, da se Amerika ne more v sedanji vojni vojskovati le polovičar-

Govor japonskega vojnega ministra, generala Toja na konferenci vrhovnih poveljnikov

Nevtralnostna pogodba z Rusijo daje Japonski možnost,
da reši kitajsko vprašanje

Tokio, 15. maja. s. V Tokiu so se včeraj sestali na konferenco japonski vrhovni vojaški poveljniki, in sicer ne samo šefi glavnega štaba japonskih divizij, pač pa tudi vrhovni poveljnik japonskega ekspedicijskega zbora v Severni in Južni Kitajski, vojske in Kvantungu, poleg tega pa je zastopstvo vrhovnega poveljstva nankinske Kitajske. Na konferenci je imel datiji govor japonski vojni minister general Hideki Tojo. Njegov govor je bil opomin v zvezi z nevednostjo, da se vojna razširi na ves svet, torej tudi na Japonsko in na njen življenjski prostor. Minister Tojo je nato govoril o italijansko-nemških odnosih, ki izhajajo iz trojne zveze in je poudarjal dejstvo, da skleni-

tev nevtralnostne pogodbe z Moskvo dalje Japonski možnost, da zbere svoje lastne sile za rešitev kitajskega vprašanja. Govornik je med drugim tudi povedal, da je mednarodni položaj v neprestanem razpletu ter da je evropski položaj prav takšen kot položaj v Aziji in da vplivata drug na drugega, pri čemer igra najvažnejšo vlogo vedno mednarodni položaj. Svoj govor je general Tojo končal s poudarkom, da je samo na en način mogoče rešiti japonski narod težav, namreč tako, da se okrepi vezi med vojsko in civilnim prebivalstvom. Pozval je navzočne, naj podvoje svoje napore za okrepitev japonske vojaške sile ter za ohranitev elavnih japonskih izročil.

Velike angleško-ameriške priprave na Tihem morju Po japonskih podatkih je prispelo v oporišča med Singapurom in Manillo mnogo vojaštva in številne nove vojne ladje

Tokio, 15. maja. s. Ugledni japonski časopis »Jomiuri Šimbun« navaja v eni svojih zadnjih števil zanimive podatke o angleško-ameriških vojni pripravih v južnem delu Tihga oceana med Manillo in Singapurom. Ti podatki, o katerih omenjeni japonski časopis pravi, da jih je dobil iz zanesljivega vira, kažejo, da so angleške in ameriške vojaške priprave v Singapuru, v Manilli in Surabaji izredno velike. »Jomiuri Šimbun« piše med drugim:

V smeri proti Singapuru prihajajo iz Nove Zelandije, Avstralije in Indije nove sile. 8. maja je prispel v Manillo ameriški mornariški transport, v katerem je bilo približno 2.000 mož in precej bombnikov. V pristanišču Cavite, v bližini Manille se je zasedla admiralska ladja »ameriškega tihomorskega brodograja« »Houston«, in matična ladja za letala »Ranger«, poleg tega pa še številni rušilci in okrog 20 podmornic. Minsko polje pri Hongkongu je bilo razširjeno.

V Singapuru je prispelo okrog 40.000 avstralskih vojakov, ki so bili poslani na severno bojišče. Računajo, da je zdaj zbranih v pokrajini Malesije približno 100.000 oboroženih vojakov.

V singapurskem zalivu je zdaj zbranih šest križark, številne torpedovke in ena ladja, nosilka letal.

Vojaške priprave so v teku tudi v Holandski Indiji. V Surabaji so ustanovili novo pomorsko oporišče, v katerem so zdaj štiri križarke, 12 rušilcev, 18 podmornic in približno 100 drugih ladij in ladij. V številnih drugih pristaniščih so zbrana vodna letala ameriškega tipa.

Nemško mnenje o Wellesovem govoru

Berlin, 14. maja. s. »Diplomatsko politična korespondenca« se bavi z govorom, ki ga je imel nedavno ameriški podtajnik v zunanjem ministrstvu Sumner Welles pred skupino starih častnikov ibersko-amerikanskih republik, in v katerem je izjavil, da morajo biti vsi ameriški narodi pripravljeni braniti svojo neodvisnost, svojo celino ter svojo svobodo. »Korespondenca« pravi, da je ta govor poln nasprotij, vidnih in prikritih. Po eni strani skuša ameriški državnik pripravi ljudi o napadalnosti Osi, medtem ko po drugi strani zagotavlja, da bo ameriška celina znala v primeru vojne odbiti vsak napad, pa naj pride od katere koli strani. Končno pravi uradno glasilu nemškega zunanjega ministra, da stremi politika Washingtona vedno bolj v vojno in da ta politika ne ustvarja za latinske ameriške države nobenega jasnega položaja. V resnici pa škoduje podaljšanje evropskega spopada ameriškim državam samim, ker morajo ostati brez dragocenega evropskega trga, po drugi strani pa se pri njih že pozablja obubožanje in se slabi njihova gospodarska in industrijska moč.

Ostri protijudovski ukrepi na Hrvaškem

Zagreb, 15. maja. s. Ravnateljstvo pošte in telegrafa v Zagrebu sporoča, da morajo vsi Judje in Srbi, lastniki radioaparatur, svoje radijske sprejemnike oddati v roku 24 ur na zagrebški radijski postaji, kakor tudi vse one aparate, ki jih ne uporabljajo. Zagrebška policija je razen tega objavila, da je Judom prepovedano hoditi po cestah v nočnih urah, če nimajo za to posebne dovoljenja. Kakor poročajo tukajšnji listi, morajo v Osijeku vsi Judje, ki jih je okoli 2000, nositi na roki rumen trak z Davidovo zvezdo in številko. Tisti Judje pa, ki pripadajo masonski loži, morajo razen rumenega traku nositi še drugo znamenje iste barve na desni roki. V Sarajevu je bilo dokazano, da so Judje zalagali četnike z orožjem in jim je bilo zaradi tega rečeno, da se morajo odstraniti iz mesta.

Protiangelske demonstracije zaradi izseljevanja iz Gibraltarja

Algeciras, 14. maja. s. Po zadnjih poročilih iz Gibraltarja je bil preklican ukaz trdnjavskega poveljnika za izselitev civilnega prebivalstva. Razlog za preklis izselitve je v močnih protestih prebivalstva, ki se ni hotelo izseliti zato, ker Angleži niso hoteli povedati, kam jih bodo odpeljali. Prišlo je celo do demonstracij pred poveljništvom mesta in je bila policija prisiljena posredovati. Kaže, da iščejo oblasti sedaj drugačen način, s katerim bi civilno prebivalstvo izselile iz Gibraltarja.

Tanger, 14. maja. s. Poročila iz Gibraltarja vedo povedati, da si prebivalstvo v trdnjavi z zanimanjem ogleduje mrlično popravljane angleških vojnih ladij, ki so bile poškodovane pri zadnjih spopadih z letalstvom Osi.

Francosko-ameriški odnosi so se poslabšali

Darlan poročal o razgovorih s Hitlerjem — Ameriški poslanik
razložil Petainu stališče USA

Zürich, 15. maja. s. Iz Vichija poročajo, da se je včeraj tam sestal na sejo francoski ministrski svet pod predsedništvom maršala Petaina. Na vladni seji je podpredsednik, admiral Darlan poročal o svojih razgovorih, ki jih je bil imel s Hitlerjem v Berchtesgaden in o posvetovanjih z zastopniki nemških oblasti v Parizu.

Cim se je admiral Darlan vrnil iz Berchtesgadenu v Pariz, so se začeli vztrajno vzdrževati

glasovi, ki pravijo, da se je Francija odločila vključiti se v novi evropski red.

Poročajo tudi, da je ameriški veleposlanik v Vichiju, Leahy obvestil maršala Petaina, kakšno stališče bo zavzela ameriška vlada v primeru, če bi Francija opustila nevtralnost stališče in se odločila za sodelovanje z Nemčijo.

V Vichiju sodijo, da so se francosko-ameriški odnosi po tem koraku ameriškega veleposlanika Leahyja zaostрили.

Umetne povodnji okoli Bagdada - za vsak primer

Ankara, 15. maja. s. Zvedelo se je, da so Iranci preplavili širno področje okoli glavnega mesta. To so storili zato, da bi preprečili morebitno prodiranje angleške vojske proti Bagdadu.

Iraško vojno poročilo št. 15

Beyrouth, 15. maja. s. 15. uradno poročilo iraškega vrhovnega poveljstva pravi, da so tri sovražna letala letela nad zbirališči čet v bližini Almisra ter vrgla nekaj bomb, ki pa so povzročile le brezpomembno škodo. Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno, njegova posadka pa ujeta. Nek

drug sovražni bombnik je preletel Mosul, pa ga je iraško lovsko letalo prisililo k pristanku. Člani posadke so bili zajeti. Drugi sovražni bombniki so leteli nad več našimi zbirališči čet, pa so jih naši lovci, ki so takoj nastopili, preganili še preden so mogli zagnati bombe. Naše letalstvo je nadaljevalo z ogledniškimi poleti. Vsa letala so se vrnila. Eno sovražno letalo je letelo tudi nad krajem Alnasriah ter zagnalo nekaj bomb, ki pa niso povzročile škode. Dvoje sovražnih letal je zagnalo bombe na neko policijsko postajo. Eno teh letal je zblo na tla naše protiletalsko topništvo, drugo pa je bilo prisiljeno k umiku.

Edgar Wallace:

Na sever, potepuh!

To ji je pripovedoval medtem, ko sta se pripravljala za odhod.

Oktober ga je nekaj vprašala. »Ne, kolikor je meni znano, ni bil nikoli potepuh. Vsaj jaz ga v taknem položaju nisem nikoli videl. Vse drugo je pa že bil. Ali si že pripravljena na odhod?«

Znočilo se je že, ko sta se napolnila skozi gozd. Robin je hodil spredaj in nesel vse njuno imetje. Gozd je bil bolj obširen, kot sta v začetku mislila. Med vrhovi dreves sta od časa do časa zagledala lunin prvi krajec. V bližini je zaskovikala sova.

»Tudi jaz sem se prestrašil,« je dejal Robin, da bi pomiril svojo tovaršico.

Neprestano ju je pot vodila navzdol in to ju je nekoliko vznemirjalo. Nenadoma pa sta obstala pred žičnato pregrado. Rob gozda je moral biti še onkraj pregrade, kajti ta je bila speljana neenakomerno od drevesa do drevesa. Robin je našel na tlhe debelo vejo, s katero je dvignil žico od tal.

»Skušaj se splaziti skozi — pritisni se kolikor mogoče k tlom.«

Srečno se je splazila skozi odprtino, a ne brez majhne neizgode. Bodeča žica se ji je zarila v plašč, katerega ji je Robin velel obleči, in ga ji raztrgala.

»Čez teden dni boš tudi ti postala pravcati potepuh, raztrgana in umazana,« ji je dejal v smehu. Skoraj čudežno je zlezel skozi pregrado, ne da bi se niti malo opraskal.

Nato pa je dejal s tišjim glasom:

»Državna cesta je bližje, kot sem si mislil. Res sta se skoraj hipoma znašla na odprtem,

tik ceste, katero so razsvetljevale luči avtomobilov, stoječih ob robu gozda.

»...Drvar je rekel, da ju je videl, ko sta izginila v lovski revir mr. Murphysa. Nihče nja ne ne gane, dokler ne dobimo znamenja od tovaršev z druge strani parka. A zapomnite si, fantje, prvi strel je moj. Popraviti moramo, kar sem zagrešil — verujte mi. Če mi pride sedaj pred oči, je že toliko kot mrtve, in konec. Ne pozabite tega. Govorim z vami kot brat z brati... Eden izmed naju dveh mora pasti. Ali ustreliš jaz njega, ali pa...«

Sam Wasser je govoril pred poslušalci, ki so mu posvečali vso pozornost in ga občudovali. Njegov vznemirjen govoriljenje pa je prekinil strel z druge strani gozda.

»Vse je pripravljeno, fantje. Pazite le, da ne boste streljali na deklico.«

Napotili so se proti grmovju, za katerim je stala Oktobra, tresoča se od strahu, in držala svojega soproga za rokav.

»Nazaj! Skozi pregrado... sledi mi!«

Komaj je dospela do žice, je on že bil na drugi strani in je naglo potegnil tudi njo za seboj. Tudi to pot ji je bodeča žica raztrgala plašč.

»Levo... hitro! Zasledovalci ne vedo ničesar o bodeči žici!«

Očividno se je družba iz kakršnegakoli vzroka ustavila.

»Razdelite se! Ed, ti pojdi do ovinka. Mr. Elmer — kje je mr. Elmer?... Poslušajte, mr. Elmer... ostanite tukaj v bližini!«

»Teciva,« ji je zašepetal Robin.

Ubojala ga je. Kmalu sta zopet dospela do pregrade. Robin je pazljivo gledal pred se in ugovljal, da je cesta tik za pregrado in da na tej strani ni žive duše. Dvignil je spodnjo žico in Oktobra je smuknila na cesto. Ona pa ni mogla držati žice

tako visoko, da bi Robin mogel priti nepoškodovan za njo.

»Nič ne de,« je dejal; »na mojem jopiču se pač ne pozna, če ima nekaj zarez več ali manj.«

Ed, kateremu je Sam zapovedal, naj gre do ovinka, najbrž ni tako hitro izvršil povelja, kajti ni ga bilo videti nikjer. Napotila sta se v nasprotno smer in šla drug za drugim tik ob robu ceste.

Iz gozda se je zaslislal strel. Temu je sledil drugi in še tretji. Oktobra je opazila, da se njen tovariš kar trese od pridržanega smeha.

»Drug drugega se bodo postrelili; jaz pa bom moral biti odgovoren za vse,« je dejal.

In res bi se bila njegova prerokba skoraj uresničila.

V daljavi sta se prikazali dve luči. Begunca sta se vlegla na rob ceste, dokler avtomobil ni šel mimo.

»Hoditi morava ob robu ceste; tu je najbolj varno.«

Nekaj časa sta hodila molče, nato ga je deklica prosila, naj ji pove, kdo je ona skrivnostna gospa, katero je imenoval Elfrida.

Navadno ji je na vsako vprašanje rad odgovoril, le v tem je ni hotel zadovoljiti.

»Potrpi! Prišel bo čas, ko ti bom tudi o njej pripovedoval,« je dejal. »Dobra, stara Elfrida! Nj je prava lady.«

Dobro milijo sta že tekla, ko sta končno dospela do neke stranske poti. Res sta tudi prej že šla mimo stranskih poti, a te so vodile le do bližnjih hiš in gospodarskih poslopj. Nekje je prišel cel velik pes za njima in Robin ga je le z veliko težavo spet spravil domov.

Ko sta krenila na stransko, je Oktobra vprašala soproga:

»Ali si gotov, da nama nihče ne sledi?«

»Mislim, da ne. Zakaj vprašuješ?«

»Ne vem — najbrž sem nekoliko nervozna, a zdelo se mi je —«

V istem hipu se je Robin okrenil in ji namignil naj gre naprej. Sključen se je splazil nazaj do glavne ceste in se nekaj časa oziral na vse strani. Nato se je vrnil k njej.

»Nikogar nisem videl. — In ti?«

Obotavljala se je.

»Ne vem zagotovo. Zdelo se mi je, kot da bi nekdo hodil po drugi strani ceste. Mogoče je bila samo domišljija.«

Komaj miljo oddaljena od mesta, kamor sta dospela begunca, se je vila železniška proga. Ugotovila sta to po razsvetljenem vlakcu, ki je pravkar brzel mimo.

»Zelo verjetno je, da je na koncu te ceste železniški prehod,« je zamišljeno dejal Robin. »Lahko slediva svetlobi, a ne vem, če nama bo to v prid. Ni izključeno, da dospeva tja, kamor bi si najmanj želela.«

Sklenila sta iti čez tire in poiskati kakšno cesto, ki bi šla vzporedno z železniško progo. A ugotovila sta, da ju cesta, po kateri sta tekla, ne vodi k železniški progi. Nenadoma sta dospela do ostrega ovinka in tu se je cesta končala ob velikih železnih vratih, za katerimi je moralo biti dvorišče in hiša, katere pa v temi nista mogla videti. Nenadoma je za vrati zalajal pes, ki pa je po vsej verjetnosti moral biti priklenjen. Toda še hušja nevarnost jima je pretila. Ko sta stala pred vrati in premišljevala, kaj jima je storiti, je Oktobra z grozo opazila, da postaja njuna senca vidna na tleh. Tudi njen spremljevalec je to zazapazil, zato se je okrenil. Na koncu ceste, odkoder sta pribžala, sta se pojavila dva žarometi, ki sta vsak trenutek postajala svetlejša.

Da boste pridelali čim več...

Največjo skrb je treba posvetiti gnojenju.

Ta klic velja danes predvsem našemu kmetovalcu. Trije so glavni činitelji, ki vplivajo na donosnost poljedeljstva, a to v oblasti tistega, ki zemljo obdeluje. Obdelovanje zemlje, gnojenje in seme. Podnebje: svetloba, toplota, zračna vlaga in izhlapevanje so izven kmetovalčevega vpliva. Na povečanje in izboljšanje pridelkov vpliva: 20% obdelovanje zemlje, 50% gnojenje in 80% vsajeno seme. To je ugotovljeno z dolgoletnimi poizkusi na raznih kmetijskih postajah. Številne poizkusne postaje do dognale, da je mogoče samo z izbiranjem semen, prilagojenega dotični zemlji in podnebnju povečati pridelke do 40%.

Obdelovanje zemlje se ravna vedno po tem, koliko je padavin in kakšno je izhlapevanje. S pravičnim obdelovanjem in gnojenjem se lahko poveča donos pridelkov najhitreje in v razmeroma majhnem času. Toda brez dobrega, pravočasnega in časa primernega obdelovanja zemlje izgubi tudi pravilno gnojenje tisti učinek, ki bi ga sicer lahko imelo. S pravičnim postopkom lahko vsak naš kmetovalec in sploh kdor obdeluje zemljo brez izrednih večjih denarnih sredstev znatno poboljša s klevskim gnojem in gnojnico rodovitnost svoje zemlje. Naša zemlja pa zahteva izdatno gnojenje, če želimo doseči dobro in izdatno žetev. Velika množina padavin, tudi v poletnih mesecih omogoča boljše izkoriščanje zemlje. Naš kmet smatra zem-

ljo takorekoč za svojo mater in gleda prav tako v njej neizčrpno moč, kot gleda otrok v svoji materi neizčrpen vir vsega, kar potrebuje.

Naša poljedeljska zemlja je nastala na bregovih in obronkih gora, na živih stenih, po dolinah in ravlinah in na kamnitih nanosih gorskih rek. Zato je večidel plitva. Zato je obilno gnojenje z organskim gnojem za ohranitev prstenine neobhodno potrebno. Kdor pa ne more dobiti navadnega primernega gnoja za svojo zemljo, se mora poslužiti pač umetnih gnojil, kar pa precej stane, posebno če je kos zemlje, katerega je treba pognojiti, velik. Gnojenje je vsekakor za ohranitev poljedeljskih kultur nujno potrebno. Za naše podnebje in talne prilike še najbolj odgovarja kombinirano gnojenje, to je menjajoče gnojenje z organskimi in umetnimi gnojili. Tako gnojenje ima vsekakor poln uspeh, samo če je pravilno. Samo kombinirano gnojenje lahko kmetu zagotovi povečano donosnost poljedeljskih pridelkov.

Te vrstice smo napisali vsem, ki obdelujejo svojo grudo, da bi pridelali čim več. V ta namen bodo morali za nekatere nasvete glede gnojenja vprašati stare poljedelce, ki se s pravičnim gnojenjem zemlje bavijo že od nekdaj, ali pa naj vzamejo v roke knjigo, ki govori o pravičnem gnojenju.

Kakšen grah in fižol boš sadil?

Izbire maš dovolj: Ekspres — Saxa — Senator — Telefon — Zlata krona in Sto za enega — kdo bi vse poznal!

Ljubljana, 15. maja.

Za vrtnarja so važne le tiste vrste graha, ki jih lahko uživamo, dokler še niso dozorele. V to vrsto prištevamo okroglo in oglatozrnati grah. Mlad oglatozrnati grah daje slajše, posebno okusno, debelo in mehkostrženo zrnje. Pravi »sladkorni« grah, ki ga uživamo z mehkim sladkim stroki vred, pa ri na redkokje sadi in uporablja. Dozim zrno okroglega »graha« kmalu postane močnatno, se v zrno oglatozrnatnega graha počasi hranilne snovi večinoma v obliki sladkorja in zato se zrelo seme zganeči. Okroglozrnati grah, ki ima gladko, rumeno ali zeleno seme, ni občutljiv za mraz in kali že pri nekaj stopinjah toplote. Seješ ga lahko prav zgodaj spomladi.

Nekatere vrste okroglozrnatnega graha »Ekspres« cvete zelo zgodaj. Če ga seješ konec marca, ga začneš lahko trgati že konec maja. Zrelo seme »zelenega« graha. Tudi grah »Saxa« spada med zgodnje. Pridelke je zanesljivejši kakor pri prvi omenjeni vrsti. Tudi zgodnja zelenika spada med zgodnje grahe. Obrodi pa bolj slabo.

Med oglatozrnatimi grahi so naslednji važni: »Senator«, je rodovitna in srednje visoka vrsta. Stroki so precej dolgi, ukrivljeni in kljukasti. »Onward« je srednjevisoka, odporna in okusna vrsta. »Telefon« je zelo visoka vrsta, ki je zelo rodovitna. Strok je širok in raven.

Na vrtno sadimo le takšne vrste stročjega fižola, ki pridejo za vrtove najbolj pvoštev. Zgoraj navedene vrste sadijo predvsem vrtnarji. Ljudem, ki obdelujejo košček zemlje okrog svoje hišice, pa svetujemo, naj si izbere kakšno od navedenih vrst. Stročji fižol je mehkozrnat in zato zelo redilen. Priljubljen so breznični, nežlasti stročniki, za solato s kisom in oljem zlasti voščenci. Tudi med brezničnimi vrstami fižola, zlasti pri prekajanih, so čisto nitke. Vzrok je križanje z žilastimi vrstami, ki so bile preblizu z brezničnimi. Tudi pri fižolu moramo paziti na čistost semen.

V treh vrstah...

V Italiji so dobri in napredni gospodarji nagrajeni. Te dni je tržaški prefekt izročil posebne nagrade naprednim gospodarjem. Najvišja nagrada 10.000 lir je bila izročena kmetu Antoniu Potenzi, tretjo nagrado je dobil napreden živinorejec, ki je zgradil moderen hlev za 18 glav.

Novi komisarji za bivše jugoslovanske paroplovne družbe. Duce je izdal proglas, na osnovi katerega bodo lahko imenovani pri vseh bivših jugoslovanskih paroplovnih družbah posebni komisarji. Novi komisarji morajo vsake tri mesece poročati o stanju družb.

Pol milijona dinarjev bo znašala najvišja literarna nagrada v novi hrvaški državi, kakor je odločil ravnatelj pododseka za umetnost, književnost in tisk pri ministrstvu bogoslovja in šolstva prof. Grgošević. Pa tudi ostale nagrade bodo znatno povečane.

Nesreča v Vižmarjih. Mizarski mojster v Vižmarjih se je po nepreviđenosti preveč približal stroju na električni pogon. Stroj ga je zagrabil za glavo in ga občutno poškodoval.

Svečana zapriseba. V mariborskem gradu so z roko v roki zaprisegli novi mladinski vodje, ki so se šolali v posebnih taboriščih za vzgojitelje spodnještajerske mladine.

Tovorni promet na Hrvaškem je vzpostavljen na vseh tistih progah, katere niso poškodovane. Promet z Nemčijo je povečini že normaliziran.

Med grmičarji z zelenimi brezlistnimi stroki pa sadije naslednje: »Saxa« je zelo rodovitna vrsta in odporna proti pegavosti. Prikladen je za setev v juliju in avgustu za poznojesenski pridelek. Dokaj zdrava vrsta je tudi »Konservac«, ki pa daje pridelke malo kasneje kakor »Saxa«. Zelo priporočljiv je za vkuhanje. Dokaj priljubljena za konzerviranje je tudi vrsta »sto za enega«. Pri konzerviranju se ne spremeni niti barva stroka niti barva zrna.

Pri nas, zelo priljubljena vrsta je dalje »Kralj maslencev«. Te vrste fižol je tudi zelo priporočljiv za vkuhanje. Zelo dober je za vkuhanje tudi mesnati in ploščati strok vrste »Superbec« in voščenci. Pri nas zelo razširjen je natiški fižol, ki se mnogo prideluje po njivah. Sem spada vrsta »Ciproc«. Izvrstno je zrelo zrno »Ciprac«, zato ima tudi ta fižol veliko vrednost v kupčiji. Med brezničnimi voščenci je najvažnejša »Zlata krona«. Ljudje potem radi sadi »krivčak« ali »kifelčarj«. Prav za prav se pod tem imenom čisto skrivajo razne vrste, ki imajo podobno zakrivljen strok.

Nekaj vrst smo vam našli, izberite si sami seme, pazite pa, da fižol ne bo mešan vrste.

Tuja živina in vozila v občini Cerknica

Seznam še ne najdenih volov, vozil in opreme

Cerknica, 15. maja.

V naslednjem prinašamo seznam prijavitelne tuje živine in vozil, ki so zdaj pri spodaj navedenih posestnikih v Cerkniški občini. Povsod v oklepaju je številka žiga, ali pa je rečeno, da je nima.

Premrov Vladimir, Martinjak 3, (brez), konj, črn, na križu bela lisa. — Turšič Franc, Cerknica 127, (60), vol, siv, 4 leta star. — Škof Franc, Dolenja vas 63, (0901), konj, rdeč »Fuks«, oguljen spredaj na prsih. — Lunka Franc, Dolenja vas 17, (brez), kobila, bela težka, štulpaj. — Janez Knap, Mahneti 1, (15), kobila Prama, srednje velikosti, majhno liso na čelu, približno 6 let stara. — Petrovič Janez, Dolenja vas 80, (brez), vol, rujavo siv, lepo rožnat. — Gornik Franc, Grahovo 60, (244), kobila Fuksa, prva leva noga žigosana. — Stanko Segar, Grahovo 66, (88), kobila Fuksa. — Krajc Jožef, Grahovo 49, (brez), konj, bel. — Krajc Janez, Grahovo 18, (brez), konj kostanjev. — Kunstek Anton, Grahovo 56, (727), konj Fuks, lisa na glavi in na srednji levi nogi. — Godeša Anton, Dol. Jezero 24, (84), kobila je sedaj v oskrbi pri Hladniku, gost, Rakek. — Godeša Anton, Dol. Jezero 24, (55), kobila, sedaj v oskrbi pri Jerman Jože, Dol. Jezero 31. — Škof Franc, Dolenja vas 63, (0106), konj Fuks. — Homovc Jože, Cerknica 145, (214), konj Simel. — Kranjc Pavel, Cerknica 150, (105), konj, rdeč z liso na glavi, vse štiri noge bele. — Udovc Anton, Dolenja vas 19, (97), konj. — Šabec Anton, Dolenja vas 61, (1157), kobila. — Urbas Franc, Cerknica 146, (brez), konj. — Primožič Karol, Podslavnica 5, (11 in 30), dva vola, siva, 4 in 5 let stara. — Hribar Matevž, Zerovnica 34, (158), konj, 7 do 8 let, Pram, dolga lisa na glavi. — Tekavec Alojz, Otonica 6, (kaže, da je številka zdrgnjena), konj, črn, bolj majhen, na čelu bela pika, 9 let star. — Braniselj Franc, Dolenje Jezero 49, (375), konj, bel, majhen. — Kranjc Franc, Cerknica 19, (260), kobila Fuksa z malo piko na glavi, 12 let stara. — Lunka Franc, Dolenja vas 17, (brez), kobila, stara 12 let, bela, levi kolk ubit. — Repč Franc, Dolenje Jezero 43, (68), konj Fuks, (69), konj

Drobne slike z živilskega trga

Ljubljana, 15. maja.

Skromen kronist, ki zapisuje lokalne, tudi malenkostne dogodke, danes lahko z zadovoljstvom potrdi, da je živilski trg dobo treh ledenjakov krepko vzdržal in da je tudi mokra Zolija naklonjena Ljubljani. Na trgu se razvijajo mali dogodki, ki so prav značilni in pestri. Glavno stremenje naših dobrih gospodinj je sedaj osredotočeno na nakup jajc. Že zgodaj, preden se pojavijo jajčarice, so že na sončnem Vodnikovem trgu. Stojte kakor na straži. Seveda sprva je bila velikanška gneča okoli žensk, ki mesto zalagajo z jajci, prinašajoč jih iz najrazličnejših krajev vinorodne Dolenjske.

Nekatere gospodinjice bi rade same vse pobrale, vsa jajca kupile, drugim pa nič pustile. To res ne gre! Treba je imeti nekoliko ozirov tudi do bližnje gospodinjice. Zato je prav, da je tržno nadzorstvo napravilo red pri teh prodajalkah. Kako? Kakor hitro pride jajčarica na trg, jo prevzame v varstvo tržni organ, ki nato nadzira nakup jajc. Vsaki gospodinjci največ 10 jajc! To je princip! »Pripravite kovača, ženske, in dobite jajca!« je poziv organa. In prodajalka v redu prodaja jajca brez vsake zmešnjave in togote!

Kraljevi karabinjerji v spremstvu domačega stražnika so večerj napravili red tudi na krompirjevem trgu, kjer je bilo 10 voz krompirja, pripravljenega od dolenjske strani. Nekateri samopašni ljudje so hoteli pokupiti po več kilogramov krompirja. Revnejši, manj petični ljudje naj bi na ohaiali s trga praznih rok! To res ne gre! Naj bo poštena mera in pravica za vse! Hitro je bil red! Določeno je bilo, da mora večer krompirja kupiti po več oseb skupaj. In tako so se ljudje združevali v skupno nakupovalno družbo, ki si je potem krompir delila po prispevkih za nakup cele vreče. Vsakdo je dobil po več kg krompirja. Red je bil ves čas. Krompir pa kmalu prodan! Bil je po 2,50 dinarja. — d.

Razpis študijskih ustanov

Uprava univerze v Ljubljani razpisuje za študijsko leto 1941-42 štiri ustanove dr. Pavla Turnerja, vsako v višini 38.000 din, namenjene za dva jurista in dva filozofa slovenske narodnosti, ki so položili državno (diplomsko) izpito ter si pridobili doktorat na ljubljanski univerzi.

Ustanove imajo namen, da se dovolj omogoči vrednim kandidatom enoletno bivanje v inozemskih kulturnih in znanstvenih žariščih in to v svrhu, da nadaljujejo strokovne študije in da si ob enem pridobe one splošne in družabne izobrazbe, ki je znak omikanega in kulturnega človeka.

Tekmeč za podporo iz ustanove mora izkazati, da ima inozemski jezik tistega mesta, v katerem se zaveže bivati v svrhu izpopolnitve svoje strokovne in svetovne izobrazbe, že toliko v oblasti, da bo mogel uspešno zasledovati smer podpore. Obenem mora predložiti pismen načrt, na kak najbolj koristen način namerava podporo porabiti.

Podpora je določena za eno koledarsko leto

v višini po 38.000 din kandidatom, ki izpolnjujejo zgorajšnje pogoje, in se bo izplačala v dveh polletnih obrokih vnaprej. Drugi polletni obrok se nakaže na podlagi dobrega poročila percipienta o tem, kako je dotle porabil bivanje v inozemstvu v smislu smotra, kateremu služi podpora. Univerzitetna uprava bo izplačilo drugega polletnega obroka ustavila, ako bo prišla do prepričanja, da percipient ne izkorišča dane mu prilike tako, kakor bi bilo potrebno.

Pravilno kolkovane prošnje s potrebnimi dokazili je vložiti na rektoratu do najpoznejše 27. maja 1941. Cas, katerega želi prošilec prebiti v inozemstvu, naj bo v prošnji naveden tako, da bo obsegal dva študijska semestra.

Rektor: Slavič s. r.

Navijalci in verižniki pred okrožno sodišče

Po uredbi o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije odnosno o kontroli cen, ki ju je izdala bivša jugoslovanska vlada, so bile določene primerne kazenske sankcije proti vsem navijalcem, verižnikom in brezvestnim spekulantom, ki so skušali izrabljati sedanje gospodarske in življenjske težave in stiske v svoje sebične in predočkanosne namene. Bili so v uredbo vstavljeni kazenski členi za prestopke glede navijanja cen, prekomernega nakopičevanja življenjskih potrebščin, skrivanja blaga, dviganja cen od dne do dne, veriženja z blagom in prekupevanja.

Za vse prestopke zoper določila omenjene uredbe so bila kot sodeča sodišča določena okrajna sodišča. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo od lani do konca marca letos podanih do 50 ovadb proti raznim pekarnicam, trgovcem in mesarjem. Sodišča je izreklo nekaj obsodb in obsodilo ovajence na zaporne in denarne kazni. Še sedaj vodi okrajno sodišče evidenco o ovadbah, ki so bile podane proti 17 osebam, to pekarnicam, trgovcem in drugim obrtnikom. Svoj čas je bil ovaden sodišču tudi neki ljubljanski lekarniar, ki je zahteval za neki poseben čaj visoko ceno. Njegova zadeva je zanimiva.

V »Študenem listu« št. 26 z dne 29. marca 1941 je bila objavljena nova uredba o cenah. V smislu te uredbe je za prestopke proti določilom uredbe pristojno okrožno sodišče. Udslej naprej bo navijalce in verižnike sodil kazenski sodnik poedinec okrožnega sodišča. Državnemu tožilstvu je bilo večerj ovadenih več mesarjev in drugih trgovcev. V Zagrebu prav strogo sodijo brezvestne spekulante. Tako je bil neki Moise Salom obsodjen na 10 in pol meseca zapora in 200.000 din denarne kazni, ker je neupravičeno povzročil cene raznemu tekstilnemu blagu. Zaplenili so mu kratko malo zalogo v vrednosti 1.452.000 din. Ta sodba je postala sedaj pravomočna! — d.

Koledar

Danes, četrtek, 15. maja: Izidor, sp.

Petek, 16. maja: Janez Nep.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Veliki orkester Ljubljanske Filharmonije bo izvajal v ponedeljek, dne 19. maja v Unionu skladbe skladateljev Škerjanca, Corellija, Glazunova in Beethovna. Koncert, ki bo nudil umetniški dogodek, naj bo v teh časih razprodan do zadnjega kotička, saj je namenjen za pomoč brezposelnim slovenskim godbenikom. Dirigent Samo Hubad, solist-docent Karlo Rupel. Predprodaja vstopnic pri blagajni Kina Union. Cene nizke.

Opozarjamo na jutrišnji komorni koncert, ki ga bosta priredila pod okriljem Glasbene Matice rektor naše Glasbene akademije pianist Anton Trost in prof. violinist Jan Šlais. Slišali bomo tri izbrane simfonije: Corellijevo, Beethovnovo in Janačkovo. Corellija, slavnega italijanskega violinskega mojstra srečamo posebno v zadnjih letih zelo pogostokrat na koncertih klasične glasbe. Njegova dela so na novo oživila in mu prinašajo na novo mnogo slave. Med Beethovnovimi deli je »Spomladanska sonata« delo izredne priljubljenosti. Janaček pa je v svoji domovini in tudi v glasebenem svetu sploh postavljen v eno vrsto z največjimi češkimi geniji, predvsem s Smetano in Dvořakom. Umetniška izvedba komornega koncerta bo prav gotovo prvovrstna, zato opozarjamo na koncert, ki bo jutri ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Predprodaja v Knjigarni Glasbene Matice.

Ljubljansko gledališče

Drama. — Začetek ob 19.

Četrtek, 15. maja: Komedija zmešnjav. Red Četrtek.

Petek, 16. maja, ob 15: Othello. Dijaška predstava. Globoko znizane cene od 14 din navzdol.

Sobota, 17. maja: »Učenjak«. Premiera. Red Premierski.

Opera. — Začetek ob 19.

Četrtek, 15. maja: Sevilijski krivec. Red Premierski. Petek, 16. maja: zaprlo.

Sobota, 17. maja: »Ples v maskah«. Red B.

Prihodnja premiera v Drami bo v soboto, 17. t. m. za red »Premierski«. Upozorili bodo zelo zabavno in po komičnih situacijah bogato Detelovo veseligo »Učenjake«. Naslovno vlogo

Charlie Chan v San Franciscu

Rankeen je nato predstavil Chana Barryja Kirku, ki se je očito čutil počaščenega s tem novim poznavstvom.

»Hvala vam, da ste se odzvali vabilu,« je rekel detektivu.

»Niti štirje konji bi me ne mogli potegniti kam drugam,« mu je ta odgovoril smehljaje se.

Kirk je pogledal na svojo zapestno uro.

»Edino tisti Morrow še ni prispel. Zjutraj sem dobil pisemce, s katerim mi javlja, da bo vstopil skozi vrata iz Poštnice ulice. Dovolite mi, da grem pogledat.«

Stopil je na hodnik. Zraven drugih vhodnih vrat je sedela na klopi zelo lepa mlada dama. Ker ni bilo drugega prostora, se je usedel poleg nje in se opravičil.

»Vas motiva motim, gospodična?«

»Ne, prav nič.«

Nekaj časa sta molče sedela drug ob drugem. Kmalu nato je začutil Kirk pogled svoje sosedice na sebi. Obrnil se je proti njej: smehljaje se mu je.

»Gostje imajo navado delati zamude,« je rekel, ker ni vedel kaj drugega reči.

»Kajne da.«

»Pa običajno za to nimajo nobenega opravičljivega razloga. Enostavno povedano, sploh niso sposobni biti točni. Ni je huje stvari na svetu, kakor pa netočnost povablencev.«

»Popolnoma se strinjam z vami,« je rekla lepa dama.

Spet molk. Mlada žena se je še naprej smehljala. Kirk je začel znova:

»Človek se trudi, da bi pokazal vpludnega do ljudi, katerih imena in priimka pogostokrat niti ne ve. Ti pa ne razumeš toliko reda, da bi prišli vsaj točno.«

»To je pa zares neprijetno. Čutim popolnoma z vami, gospod Kirk.«

Kirk je poskočil:

»Glejte no, saj me vi poznate?«

Dama je pritrdilno prikimala z glavjo:

»Nekdo mi vas je pri neki priložnosti pokazal, in sicer na neki zabavi.«

Kirk je vzdihnil:

»Jaz pa nisem imel podobne sreče. Meni ni nihče povedal vašega imena,« ji je odgovoril in gledal na uro.

»Oseba, katero čakate...«

»Pravnik. Sovražim pravnike. To so ljudje, ki se bavijo samo z nepriljetnimi rečmi.«

»Tako je!«

»In stalno vtikajo nos v tuje zadeve. Pa tudi to je neke vrste poklic.«

»Strašno!«

Zopet molk.

»Mar niste rekli, da ne poznate tega pravnika? Pa kako ga mislite potem spoznati?«

»Napisal mi je, da bo nosil zelen klobuk. Pomislite! Dobro, da se ni izmislil in bi kot razpoznavni znak izbral belo krizantemo ali pa cvetlico, zatakajeno za uhljem!«

»Zelen klobuk,« je ponovila dama in smeh ji je zaigral prek obraza.

»Krasna je,« si je mislil Kirk, toda tisti hip jo je presenečen pogledal.

»O, moj Bog!... Saj imate vi zelen klobuk,« je vzkliknil.

»Da, kakor vidite.«

»Pa menda ne boste rekli...«

»Jaz sem G. V. Morrow. Imenujem se Joah.«

»Jaz sem pa mislil, da je to neki Jim. Oprostite mi, prosim vas!«

»Ce bi vedeli, me ne bi povabili, ali ne?«

»Nasprotno! Toda razen vas ne bi povabil nikogar drugega. Pojdiva! V predurju nas čakata dva kriminalista, ki komaj čakata, da bi se spoznala z vami.«

Odšla sta proti velikemu preddurju.

»Vi se zanimate za kriminologijo?« je vprašal Kirk.

»Da, med drugim tudi za to,« mu je smeje odgovorila.

»Tudi jaz se bom moral začeti zanimati za to stvar,« ji je zamišljeno odgovoril.

Kirk je zapazil, kako so se ljudje ljudje obračali za njima. V očeh mlade dame, ki je stopala zraven njega, je bila prav takšna živahnost, kakor v pogledu Charlieja Chana. Čeprav je imela proste in odločne kretnje poslovnega človeka, pa ni izgubila prav nič na svoji ženski privlačnosti in draži.

Kirk jo je predstavil siru Frederiku, ki ni mogel prikriti svojega presenečenja, nato pa Chanu, ki se je globoko priklonil.

Kirk se je obrnil k časnikarju in mu očitaloče dejal:

»Zakaj mi niste povedali, kdo je J. M. Morrow, ko pa ste to vedeli?«

»Mislim, da je boljše, če to odkritje prepustim kar vam. Življenje nam prinaša tako malo prijetnih presenečenj.«

»To pa je bilo zares prijetno,« je potrdil Kirk.

Popoljal je svoje goste k mizi, ki je bila rezervirana v mirnejšem kotičku ve-

like obednice. Ko so se bili že vsi vsedli na svoje prostore, se je mlada dama obrnila h Kirku:

»Zahvaljujem se vam za ljubeznivo vabilo, gospod, zahvaljujem se pa tudi siru Frederiku. Vem, da je silno presenečen.«

Anglež se je nasmehnil in priklonil:

»Srečen sem, da me delo ni oviralo, da sem se mogel spoznati z Vami. Dosti sem že slišal o osamosvojitvi ameriških žena.«

»Vi ste morebiti nasprotnik ženske osamosvojitve?«

»Ne, ne... niti najmanj ne.«

»In gospod Chan, on verjetno nasprotuje temu pojmovanju?«

Chan je zmeden pogledal in zamrmral:

»Ali sme slon soditi o metulju? Kakšen smisel bi to imelo?«

»To ni noben odgovor. Ali se boste kmalu vrnili na Honolulu, g. Chan?«

Na bledem Kitajčevem obrazu se je pojavil radosten izraz:

»Jutri se bo moja neznatna oseba vkrčala na ladjo »Maja« in odplul bom proti Honolulu.«

»Kaže, da se veselite svojega povratka.«

(Dalje)

Kje je zdaj živina, ki jo je zasegla bivša jugoslovanska vojska

V začasni oskrbi jo imajo navedeni posestniki, pri katerih jo lastniki proti predložitvi dokazov dobe nazaj!

Živino imajo v začasni oskrbi doli navedeni posestniki, pri katerih jo pravi lastnik proti predložitvi dokazov lahko takoj dobi nazaj.

Ljubljana: Ivan Alič, Izanska cesta 169, ima kobilu brez žiga, kostanjeve barve, lisa, smrček, obe spr. pol biclja bela, zad. bicelj bel, oba ribja očesa, 7 let, 142 cm. — Janez Arhar, Zapuška cesta 13, ima diro št. 310. — Jože Avbelj, Trnovski pristan 24, ima kobilu, žig 226, sivi belec, 7 let, 158 cm. — Andrej Babnik, Kamnogiški ulica 44, ima kobilu, žig 111, lis. barve, cvetka, leva zad. v kolenu bela, 12 let, 160 cm. — Ivan Belič, Vič 15, ima konja brez žiga, lis. barve, 8 let, 155 cm, zvezda, lis. lev, zad. bicelj bel, mali popek, in kobilu, žig 647, svetle lisičje barve, lisa, smrček, des. zad. do kolena bela, 4 leta, 150 cm. — Vinko Belič, Vič 61, ima kobilu brez žiga, lisičje barve, zvezda, smrček, 6 let, 153 cm, z žrebetom m. sp. 6 mes. — Albina Bregant, Ločnikarjeva ulica 14a, ima konja, žig 158, temno kostanjeve barve, 8 let, 153 cm, cvetka, in lestveni voz št. 198. — Rok Berlič, Celovška cesta 287, ima kobilu, žig 617, lis. barve, široka lisa, smrček, 8 let, 160 cm, in jahalno sedlo. — Ivan Bizovičar, Kolezijska ulica 16, ima kobilu, žig 28, vranec, zvezda, lisa, smrček, desna pol biclja bela, 13 let, 163 cm. — Karel Blas, Zaloška cesta 169, ima kobilu, žig 1658, lisičje barve, zvezda, 20 let, 155 cm. — Franc Bobnar, Štepanjska cesta 16, ima konja brez žiga, temno kostanjeve barve, zvezda, smrček, 7 let, 153 cm. — Mihael Bokavšek, Štepanjska cesta 24, ima kobilu, žig 20, svetlo lisičje barve, zvezda, lisa, smrček, 8 let, 162 cm. — Ivan Bulc, Jurčkova pot 33, ima kobilu brez žiga, rdeči belec, 5 let, 157 cm, zvezda, zadnja des. v biclju bela. — Anton Burjak, Izanska cesta 308, ima kobilu, žig 831, kostanjeve barve, 14 let, 160 cm, obe zad. pol biclja pisani. — Anton Codelli, Kodeljevo 34, ima konja, žig 21, temno rjav, 6 let, 134 cm, cvetka, obe zad. pol biclja beli, na des. kopitu ležeča št. 8. — Franc Čarman, Vodnikova 211, ima konja, žig 130, svetlo lisičje barve, belogrivec, lisa, smrček, 4 leta, 155 cm. — Anton Čerin, Litijska 1, ima konja, vranec, bela dlaka na čelu, zadnji levi bivel bel, 13 let, brez žiga. — Jože Černe, Litijska cesta 34, ima kobilu, žig 554, kost. barve, cvetka, levi zad. bicelj črnobel, 7 let, 157 cm. — Alojzij Dimic, Dolenjska cesta 250, ima kobilu, žig 96, lisičje barve, zvezda, 6 let, 152 cm, in lestveni voz št. 494. — Ecker, Slomškova ulica 4, ima lestveni voz. — Jožefa Faganelj, Izanska cesta 350, ima konja, žig 49, belec, 9 let, 140 cm, in konja, žig 131, belec, 9 let, 131 cm, oba konja imata na desnem kopitu žig ležečo 8. — Izidor Florjančič, Vodnikova cesta 265, ima kobilu, žig 251, kostanjeve barve, cvetka, 9 let, 152 cm. — Franc Gioachim, Vodmatska 22a, ima konja, žig 75, temnosivi belec, 8 let, 143 cm. — Anton Gregorc, Tomšičeva ulica 1, ima konja brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, obe zadnji v biclju beli, leva stran sedla lisa, 16 let, 145 cm. — Janko Habjan, Večna pot 47, ima kobilu, žig 235, kostanjeve barve, zvezda, smrček, zad. desna v biclju, bela, zadnja leva pol biclja bela, 6 let, 148 cm. — Jože Habjan, Vodnikova cesta 131, ima konja, žig 422, kostanjeve barve, cvetka, 18 let, 162 cm, in lestveni voz ter komatno opremo. — Herman Herzman, Večna pot 53, ima kobilu brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, des. zad. pol biclja znotraj bela, 7 let, 153 cm. — Alojzij Jarec, Vodnikova cesta 99, ima konja, žig 94, jabolčastosivi belec, 6 let, 162 cm. — Franc Jehari, Linhartova ulica 16, ima konja brez žiga, lisičje barve, lisa, 7 let, 163 cm, in lestveni voz št. 347. — Franc Jenko, Vodnikova cesta 259, ima konja, žig 157, kostanjeve barve, bradavica na modri, 10 let, 152 cm. — Ciril Jerala, Vodnikova cesta 127, ima konja brez žiga, lisičje barve, lisa, smrček, obe prednji čez bicelj beli, 8 let, 162 cm. — Valentin Jeras, Zaloška cesta 126, ima kobilu, žig 10, lešni vranec, bela dlaka na nosu, 6 let, 155 cm. — Jože Jerina, Draveljska ulica 24, ima kobilu, žig 527, lisičje barve, lisa, smrček, 8 let, 152 cm. — Marija Jerina, Korunova ulica 16, ima konja, žig J. S., mešani lisjak, široka lisa, smrček, leva zadnja do kolena bela, 4 leta, 150 cm. — Alojzij Jevnikar, Domžalska cesta 4, ima konja, žig izpiljen, lisičje barve, 7 let, 161 cm, zad. levi bicelj bel. — Franc Jevnikar, Vodmatski trg 6, ima konja brez žiga, kostanjeve barve, 18 let, 168 cm, lisa, v sedlu bele lise. — Franc Kadunc, Na Požaru 24, ima konja brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, lisa, smrček, spodnja ustna bela, des. zadnja čez bicelj bela, 8 let, 157 cm. — Josipina Kalan, Poljanska cesta 52, ima kobilu, žig 271, lisičje barve, cvetka, 7 let, 158 cm, in lestveni voz ter komatno opremo, oboje z žigom 271, dalje ima kobilu brez žiga, kostanjeve barve, bela dlaka na čelu, 18 let, 150 cm. — Jože Karpe, Zaloška cesta 142, ima konja, žig 2992, lisičje barve, lisa, smrček, obe zadnji bicelj bel, 8 let, 160 cm. — Ivan Klemenc, Trnovska ulica 5, ima kobilu, žig 232, lisičje

barve, zvezda, mala lisa, 15 let, 160 cm. — Jernej Klemenc, Vodnikova cesta 58, ima konja brez žiga, rjavi belec, zvezda, leva prednja svitek bel, desna zadnja bicelj bel, 9 let, 157 cm. — Franc Kocjan, Dolenjska cesta 25, ima konja, žig 569, kostanjeve barve, na nosu bela dlaka, 15 let, 155 cm, in komatno opremo št. 569. — Jože Kogovšek, Vodnikova cesta 295, ima kobilu brez žiga, lisičje barve, lisa, smrček, desna prednja visoko bela, zadnja desna pol biclja bela, 12 let, 156 cm, in 2 voza za sameca brez žiga. — Antonija Komotar, Štepanjska cesta 2, ima kobilu brez žiga, muhasti belec, 20 let, 172 cm, prednja narastek kosti v členku. — Ivan Končan, Kovaška ulica 9, ima komplet komat z vaje in oglatnikom št. 288. — Ivan Kopač, Vodnikova cesta 204, ima kobilu, žig 214, kostanjeve barve, leva zadnja pol biclja črnobela, 8 let, 160 cm. — Anton Kovačič, Pot na Rakovo jelšo 40, ima kobilu brez žiga, kostanjeve barve, 9 let, 159 cm. — Helena Kraljič, Črna vas 296, ima kobilu brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, smrček, 8 let, 160 cm. — Krekova gospodinjaška šola, Vodnikova cesta 13, ima konja, žig izpiljen, lisičje barve, zvezda, lisa, smrček, 7 let, 152 cm. — Alojzij Kunaver, Draveljska cesta 21, ima kobilu, žig 185, kostanjeve barve, levo ribje oko, zvezda, lisa, smrček, 4 leta, 145 cm. — Andrej Kunaver, Kleče 31, ima kobilu brez žiga, vranka, bela dlaka na čelu, 14 let, 160 cm, desno zadnje koleno žgano. — Jože Kupic, Peružijska cesta 91, ima kobilu, žig 144 + 17, temnorjave barve, smrček, obe zadnji bicelj bel 4 in pol let, 156 cm. — Josip Kušar, Jenkova ulica 14, ima konja, žig 14, kostanjeve barve, mala zvezda, obe zadnji bicelj bel, 7 let, 160 cm. — Andrej Lavrič, Jurčkova pot 78, ima kobilu, žig 144 + 17, temnorjave, zvezda, smrček, obe zadnji bicelj bel, 4 in pol let, 156 cm. — Lichtenhurnov zavod, Ambrožev trg 8, ima konja brez žiga, kostanjeve barve, bela dlaka na čelu, lisa, smrček, spodnja ustna bela, 13 let, 160 cm, na levem plečetu stari odtisek. — Frančiška Marinčič, Galjevičeva 254, ima konja brez žiga, temno kostanjeve barve, zvezda, po glavi osivel, 20 let, 152 cm, v sedlu bela lisa, na levem stegnu obrastek stare rane. — Franc Markič, Vič 90, ima konja, žig 126 + 88, belec, brez znakov, 10 let, 145 cm. — Neža Marn, Tržaška cesta 75, ima konja brez žiga, lisičje barve, 6 let, 160 cm, široka lisa, leva zadnja znotraj bicelj bel, ob zadnjem levem kolenu bela lisa. — Franc Marolt, Vodnikova cesta 101, ima kobilu brez žiga, muhasti belec, 18 let, 150 cm. — Karel Matjažič, Poljska pot (nova hiša), ima konja brez žiga, temno kostanjeve barve, 9 let, 161 cm, zvezda, zadnja desna bicelj bel. — Franc Melik, Črna vas 133, ima konja brez žiga, belec, 7 let, 157 cm, prsni obseg 172 cm, smrček, in konja, žig 1079, kostanjeve barve, lisa, smrček, prednja in zadnja desna svitek bel, zadnja leva preko biclja bela, 8 let, 158 cm. — Adolf Mergenthaler, Zaloška cesta 65, ima konja brez žiga, kostanjeve barve, cvetka, 20 let, 153 cm. — Mestna pristava, Kodeljevo 8, ima sledeče konje: konja, žig 21, temno rjave barve, 6 let, 134 cm, cvetka, obe zadnji pol bicelj bel; kobilu, žig 29, temno kostanjeve barve, 10 let, 150 cm, zvezda, zadnji desni bicelj bel; kobilu, žig 224, kostanjeve barve, 10 let, 130 cm, zvezda, zadnji desni bicelj bel; kobilu, žig 224, kostanjeve barve, 6 let, 154 cm, zvezda, zadnja leva čez bicelj bela; kobilu, žig 12, temne lisičje barve, 4 in pol let, 160 cm, cvetka, sprednja desna čez bicelj bela; konja, brez žiga, lisičje barve, 7 let, 164 cm, cvetka, konja, brez žiga, kostanjeve barve, 7 let, 159 cm, leva zadnja noga odebeljena; kobilu, žig 1, polteni vranec, brez znakov; konja, brez žiga, temno rjav, zvezda, v sedlu na levi strani bela lisa, 6 let, 130 cm; kobilu, brez žiga, polet, vranka, 12 let, 152 cm, ozka lisa; osla, brez žiga, žrebec, mišje barve, črno črto po hrbtu in čez pleča, 6 let, 107 cm; osla, žrebec, vranec, 5 let, 105 cm, na desnem spod. kopitu žig 4; vola, žig 508, rdeče lisast. — Mestno zavetišče za onemogle, Japljeva ul. 2, ima: konja, brez žiga, lisičje barve, lisa, smrček, 10 let, 155 cm, na desni nogi je preraščen, malo viden žig; kobilu, brez žiga, lisičje barve, lisa, smrček, leva zadnja nad bicelj bela, 20 let, 158 cm. — Modic Anton, Izanska c. 297, ima konja brez žiga, lisičje barve, široka lisa, spodnja ustna bela, desni spodnji bicelj bel, leva zadnja visoko bela, 8 let, 162 cm. — Modic Jože, Izanska c. 275, ima konja, žig 957, lisičje barve, zvezda, smrček, 4 leta, 162 cm. — More Karel, Kolezijska ul. 12, ima kobilu, žig 111, lisičje barve, lisa, smrček, spodnja ustna bela, leva zadnja čez bicelj bela, 7 let, 162 cm, in konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, lisa, smrček, sprednja ustna bela, desna zadnja bicelj bela, 8 let, 157 cm. — Müller Ivan, Janševa 15, ima konja, brez žiga, temno sivi belec, 6 let, 158 cm. — Nered Franc, Rožna dolina, cesta IX-3, ima konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, 8 let, 140 cm. — Novak

Anton, Litijska c. 1, ima konja, brez žiga, svetel lisjak, lisa na desno, 13 let, 62 cm. — Novak Franc, Zaloška 141, ima kobilu, žig 14, temne kostanjeve barve, zvezda, 13 let, 169 cm. — Novak Franc, Vič št. 27, ima konja, brez žiga, lisičje barve, zvezda, lisa, smrček, spodnja ustna bela, obe zadnji bicelj beli, 7 let, 162 cm, in konja, brez žiga, kostanjeve barve, belo dlako na čelu, 12 let, 154 cm. — Novak Jakob, Za vasjo 8, ima kobilu brez žiga, lisičje barve, svetla, 12 let, 163 cm, in samski lestveni voz ter komatno opremo. — Oblak Marija, Glince XVII/1, ima voz. — Okoren Mihael, Krakovska ulica 25, ima konja, žig 2284, kostanjeve barve, brez znakov, 7 let, 157 cm, in voz št. 70. — Oražem Josip, Predovičeva št. 5, ima konja, žig 218, kostanjeve barve, na obeh straneh vratu belo liso, bela dlaka na čelu, 20 let, 160 cm. — Pajk Franc, Kobariška ul. 32, ima kobilu, žig 13, lisičje barve, zvezda, 8 let, 159 cm. — Pance Anton, Vič št. 8, ima konja, žig 1526, svetle lisičje barve, zvezda, smrček, 17 let, 160 cm. — Pavlič Ferdo, Tržaška 101, ima konja, brez žiga, temne kostanjeve barve, 9 let, 160 cm. — Peterca Franc, Vodnikova 232, ima konja, žig 214, kostanjeve barve, cvetka, 8 let, 150 cm. — Pirnat Ivan, Tržaška c. 105, ima konja, žig 17, temne kostanjeve barve, desna zadnja bicelj črnobela, leva zadnja nad bicljem bela, 7 let, 153 cm, in konja, žig 18, vranec, zvezda, sprednja desna polbiclja bela, obe zadnji nogi preko biclja beli, 8 let, 154 cm. — Pogačar Ivan, Vodnikova c. 106, kobilu, brez žiga, izabela, bela griva, zvezda, 15 let, 146 cm. — Pozaršek Jože, Izanska c. 336, ima konja, žig 1460, lisičje barve, dolga lisa, smrček, 15 let, 161 cm. — Pucihar Anton, Medvedova c. 22, ima kobilu, žig a e 16, kostanjeve barve, na levem stegnu zadaj rana, sicer brez znakov, 12 let, 150 cm. — Ravnikar Franciška, Vič 21, ima kobilu, brez žiga, lisičje barve, lisa, smrček, 7 let, 142 cm. — Rezar Franc, Dolenjska c. 64, ima lestveni voz. — Rode Franc, Zaloška c. 28, ima konja, brez žiga, kostanjeve barve, na nosu belo dlako, vse štiri noge preko biclja bele, na levi strani sedla belo liso, 8 let, 152 cm. — Rozman Vinko, Izanska c. 130, ima konja, žig 213, kostanjeve barve, 18 let, 153 cm. — Sanatorij Leonišče, Zaloška c. 11, ima konja, brez žiga, postrvasti belec, brez znakov, 13 let, 150 cm. — Sapošnikov Jurij, Zaloška c. 129, ima konja, žig 44, kostanjeve barve, mala zvezda, cvetka, obe zadnji nogi preko biclja beli, 7 let, 150 cm. — Simončič Franc, Krakovski nasip št. 24, ima konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, 20 let, 154 cm. — Sirk Valentin, Draveljska 20, ima konja, žig 212, lisičje barve, cvetka, lisa, smrček, spodnja ustna bela, 7 let, 151 cm. — Sitar Ivana, Vodnikova c. 52, ima kobilu, brez žiga, lisičje barve, bela dlaka na čelu, 9 let, 150 cm. — Scagnetti Franc, Meteljkova ul. 19, ima kobilu, žig št. 19, lisičje barve, široka lisa, zadnja leva čez bicelj bela, 9 let, 163 cm. — Smerkolj Pavel, Vič 24, ima konja, brez žiga, rdečkasti belec, široka lisa, smrček, spodnja ustna bela, 10 let, 150 cm. — Sojer Franc, Vič št. 35, ima konja, žig 135, kostanjeve barve, obe zadnji bicelj beli, 8 let, 159 cm. — Sterle Janez, Črna vas 219, ima konja, brez žiga, lisičje barve, lisa, smrček, 10 let, 158 cm. — Svetek Ciril, Štepanja vas 24, ima konja, brez žiga, kostanjeve barve, 18 let, 158 cm, zvezda, smrček. — Škafar Alojzij, Izanska c. 459, ima konja, brez žiga, postrvasti belec, 18 let, 145 cm. — Škuljc Terezija, Sv. Petra c. 30, ima kobilu, žig 3041, kostanjeve barve, cvetka, obe sprednji polbiclja pisani, obe zadnji nad bicljem beli, 13 let, 152 cm. — Štepić Angela, Hradskega c. 30, ima konja, žig 81/89, lisičje barve, zvezda, lisa, smrček, desna zadnja bicelj bel, na desno oko slep, 12 let, 150 cm, in žrebe mošk. spola, brez žiga, sivi belec, zadnja leva bicelj bela, lisa, 3 mes. star. — Štrukelj Mihael, Zapuška ul. 8, ima konja, brez žiga, vranec, na glavi belo-pisan, na desni strani vratu bele pike, 20 let, 154 cm, in konja, žig 289, kostanjeve barve, lisast, smrček, oba zadnji čez bicelj beli, 10 let, 157 cm. — Suštar Franc, Dolenjska c. 12, ima konja, žig 1098, vranec, obe zadnji svitek pisani, 13 let, 160 cm. — Tobias Stanko, Zavrti 12, ima kobilu, brez žiga, svetle lisičje barve, lisa, smrček, spod. ustna bela, obe zadnji do kolena beli, 6 let, 160 cm, in konja, brez žiga, sivi belec, zadnja desna bicelj bela, zadnja leva čez bicelj bela, 5 let, 160 cm. — Velkavrh Franc, Rožna dolina II/29, ima konja, žig 8, vranec, brez drugih znakov, 6 let, 142 cm. — Vidmar Albin, Črna vas 422, ima konja, brez žiga, svetel lisjak, lisa, smrček, spodnja ustna bela, sprednja leva bicelj bel, spred. desna in obe zadnji v biclju beli, 7 let, 153 cm. — Vinocet, tovarna kisa, Vič 38, ima konja, brez žiga, rujavkasti belec, 8 let, 162 cm. — Vokal Anton, Hauptmanca 30, ima kobilu, žig nečitljiv, temne lisičje barve, lisa, smrček, 6 let, 145 cm. — Vovk Vinko, Gerbičeva 19, ima konja, žig

275, temne kostanjeve barve, desna zadnja polbiclja bela, leva zadnja bicelj bel, 7 let, 155 cm. — Vrbinc Ivan, Peružijska 105, ima kobilu, žig 122, kostanjeve barve, desna zadnja polbiclja bela, v sedlu odtisek, 13 let, 142 cm. — Vrhovec Jože, Poljanska 46, ima konja, žig 644, kostanjeve barve, 6 let, 160 cm, in konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, 11 let, 161 cm. — Zajc Anton, Jurčkova pot 99, ima kobilu, brez žiga, lisičje barve, spodnja ustna bela, zadnja leva čez bicelj bela, 5 let, 154 cm. — Zajc Franc, Potočnikova 8, ima konja, žig 154, belec, žabji gohec, 12 let, 170 cm. — Zakotnik Ivana, Podutiška 41, ima konja, brez žiga, lisičje barve, lisa, smrček, zadnja leva bicelj bela, na levem stegnu šop belih dlak, 7 let, 161 cm. — Zalar Franc, Pletersnikova ul. 25, ima konja, brez žiga, kostanjeve barve, brez znakov, 18 let, 155 cm. — Zalar Franc, Vič 207, ima kobilu, brez žiga, vranka, zvezda, gobasta po glavi, 20 let, 162 cm. — Zalokar Marija, Tržaška c. 44, ima konja, brez žiga, kostanjeve barve, brez znakov, 8 let, 160 cm. — Zavašnik Andrej, Vič št. 14, ima kobilu, žig 217, mešane lisičje barve, lisa, smrček, obe zadnji visoko beli, 7 let, 150 cm. — Zdešar Alojzij, Vič 41, ima konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, rape na obeh zadnjih nogah, 15 let, 168 cm. — Zdešar Ivan, Vič 31, ima konja, žig ležeča 8, sivi belec, 6 let, 152 cm. — Zorc Franc, Vodnikova 239, ima konja, žig 545, kostanjeve barve, leva zadnja polbiclja pisana, 8 let, 150 cm. — Zabajak Ivan, Zapuška 17, ima konja, žig 213, kostanjeve barve, brez znakov, 20 let, 157 cm.

Občina Bloke: Maček Jože, Kladek št. 3, ima lestveni voz št. 1.

Občina Brezovica pri Ljubljani: Kožarnik Henrik, Brezovica 26, ima vola montafonske pasme, žig 503.

Občina Dobrova pri Ljubljani: Smrtnik Valentin, Brezje 28, ima konja, žig 10, temnosivi belec, 7 let, 140 cm, na desni strani zadaj kila. — Tomšič Jurij, Brezje 29, ima vola montafonske pasme, žig 431.

Občina Dol. Logatec: Košir Janez, Dol. Logatec 6, ima vola sive barve, žig 218, 4 leta. — Zupančič Dol. Logatec ima tri sive vole, od katerih ima eden žig 36, in konja, žig 1575, lisičje barve, z mešano belo barvo, lisa, smrček, spodnja ustna bela, 4 leta, 158 cm, in konja, žig 16, kostanjeve barve, cvetka, desni zadnji bicelj pisan, na sedlu bela lisa, po vsem hrbtu temna črta, 8 let, 126 cm.

Občina Domžale: Kircher Ivan, ima kobilu, brez žiga, rjave barve, na desnem plečetu rana, 9 let, 166 cm.

Občina Gor. Logatec: Petek Janez, Gor. Logatec 44, ima konja, brez žiga, lisičje barve, lisa, smrček, 8 let, 157 cm.

Občina Horjul: Kogovšek Janez, Vrzdene 56, ima kobilu, žig 2198, kostanjeve barve, 17 let, 152 cm.

Občina Hotedersica: Turk Ivan, Hotedersica 1, ima konja, brez žiga, postrvasti belec, 15 let, 162 cm.

Občina Ihan: Starin Terezija, Mala Loka 4, ima konja, brez žiga, postrvasti belec, 20 let, 150 cm.

Občina Mengeš: Močnik Rudolf, Veliki Mengeš št. 23, ima vola montafonske pasme, brez žiga.

Občina Radomlje: Vrenjak Pavel, Kolovec 7, ima konja, žig 2, postanjeve barve, lisa, smrček, leva zadnja bicelj bel, 20 let, 157 cm.

Občina Rakitna: Kovačič Franc, Rakitna 15, ima vola, sive barve, žig 599. — Kranjc Anton, Rakitna 22, ima vola, sive barve, žig 205. — Kranjc Jože, Rakitna 25, ima vola, temne sive barve, žig 255, in vola pšenične barve, žig 260. — Kržič Franc, Rakitna 16, ima vola, temne sive barve, žig 381. — Lenič Janez, Rakitna 16, ima vola pšenično-belo lisast, žig 262. — Mikuš Franc, Rakitna 67, ima vola, črne barve, brez žiga. — Susman Franc, Rakitna 28, ima vola, svetlo sive barve, žig 246. — Sivic Franc, Rakitna 75, ima vola, rujave barve, žig 266. — Vidmar Janez, Rakitna 62, ima vola, temno-sile barve, žig 539.

Občina Rovte: Kunc Jakob, Rovte št. 99, ima kobilu, brez žiga, kostanjeve barve, široka lisa, spodnja ustna bela, vse štiri noge preko biclja bele, 7 let, 167 cm. — Lukan Pavel, Praprotno brdo 11, ima kobilu, brez žiga, sivi belec, 8 let, 143 cm, in kobilu, žig 601, vranka, zvezda in lisa, 8 let, 152 cm.

Občina Smlednik: Avguštin Jože, Zapog 6, ima vola, belordeče barve, žig 43. — Občina Žiri: Občina ima 12 volov s sledečimi žigi: 7, 65, 84, 90, 179, 235, 245, 330, 391, 507, 534 in 799.

Mestna občina Ljubljanska ima v shrambi tudi: motocikel B. M. W., mot. št. 3 B 39/201200, ter motocikel s priklopi Harley Davidson, mot. št. 27 J 5317 in 8 koles teh-le evid. številke: 9314, 14051, 93753, 100695, 105350, 122430, 142009, 208715, kolo Pax, tov. št. 320697 in kolo Opel, evid. št. 121588.

Kdor izmed oškodovanih lastnikov najde pri navedenih posestnikih svojo živino, naj se z dotičnim posestnikom in z živino ter s potrebnimi dokazili zgleda v Ljubljani na Mestni pristavi, Kodeljevo 2.

Maršal Italo Balbo:

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo

Posadke so ganjene in navdušene zaradi leta nad velikim starodavnim mestom. Videli so, kako se čudež starega veka s svojim ranjem marmorjem klanja mladim Ikarjevim maščevalcem. Videli so, kako ob kamniti lepoti preteklosti po ploščadi novega mesta cveto napisi, ki pojejo slavo bodenosti: »Živela Italija«.

V letu nad starodavno zemljo.

Od skrajnega konca Attike letimo čez otok Makronis. To je dolg in ozek jezik zemlje. Nobene hiše, nobenega drevesa.

Moj radio na krovu prestreže ta trenutek sporočilo poveljstva neke od naših spremstvenih torpedovk. Sporočilo opozarja torpedovko, da je en stroj moral pristati blizu otoka, katerega sem vprav preletel. Torpedovka zagotavlja, da bo takoj odpelala. Od roja se odtrga še drugi hidroplan, ki se spušča, da bo vprašal, če potrebuje pristali stroj pomoči. Ta pa da znamenje, da ne potrebuje ničesar. Mora biti majhna poškodba, ki jo bodo piloti lahko popravili z domačim orodjem.

Nadaljujem pot mirnejše.

Sporočili so nam začetek slabega vremena za prav Zlatim prelivom, med otokoma Negropote in Andros. Toda prav ta hup pokuka izmed oblakov sonce. Res pa je, da gre za bledično in zelenkasto sonce z vsemi znamenji prirojene bolezni. Toda sonce vseeno stori, kar more, da bi se upiralo napovedim vremenarjev.

Nad morskim površjem vztraja lahna megla. Valovi so še vedno globoke in goste barve. Pri razjedem koncu Evbeje pa izgube dragocene barve odenke od smaragda do topaza, od ametista do malahita.

Preden sem šel, se je moji ženi zljubilo, da mi je na polno listov napisala nekaj Forcolovih osupljivih enajsterecev. Pomolim nekaj listov svojim popotnim tovarišem. Zabavam se, ko opazujem presenečeni obraz motoristov, ki ne razumejo. Njihove ustnice mrmrajo zvočne stih, jaz pa uganjam njihov ritem.

Ko sem bil fantek, mi je toliki stih poezije zbujal sanje ob odprtih očeh:

»Brodar —

ki je jadral po tem morju pred Evbejo
je v gosti megli videl iskro,
bleščečo se s čelad in suvažočih mečev...«

S prstom pokažem na otok pod nami, s katerega vstaja do nas nad tisoč petsto metrov visoko mogočni vrh gore Sv. Elije. Delajo se, kakor da razumejo in se smehljajo.

Sonce vedno odločneje zlati vasi na razjednem obrežju in meče kovinske drobe na visoko odprto morje, ki je pred nami. Zbogom, otok vernikov! Zdaj smo v širnem kraljestvu vetrov, sami med nebom in morjem.

Pot kaže prehod med otokoma Sehiros in Psava. A opazim samo zadnjega, drugi se izgublja v megli. Blizamo se otoku Mitilenei, nekdanjemu Lesbosu. Kje bo pesnica Sapfo z vijoličastimi lasmi?

Kar naprej plovemo nad spomini iz srednje šole, ki vsak

trenutek pripenjajo misel in srce na katero slavno ime. To morje je zares morje spominov.

Veter bi nas rad malo raztresel z nekaj plesnimi zavoji, ki so pa sicer izredno vlnudni. Moj stroj bi rad povabilo zavrniti in nad osuplim mestom. Hrum naših motorjev ustavlja ljudstvo po sili prijazen in plesati tudi, kadarkoli ni do plesa.

Med zadnjim jezikom zemlje, ki smo ga preleteli pri otoku Negropote in med obrežjem Azije zaznamuje naše zemljevid tri sto kilometrov. Zdaj je deset in pol; moramo biti blizu.

In res, glej na morju majhno grbo. Otok Tenedos je. Tam so se izkrcali Agamemnonovi Grki, da bi vzeli nazaj lepo Heleno. Preletim otok, ki je neobljuden in jalov kakor vsi njegovi bratje, ter se bližam obrežju.

Radi bi zagledali Trojo. Najslavnejši reki starega veka, Skamander in Simoeus, lijeta v morje svoje skope vode. Malo epičnega kažeta. Pokrajina je navznoter skalovita, gola in žolta, med hrbiti hribovja, oskubljenega in otožnega.

Zemljevid mi pravi, da je v poslednji utrdbi na njih videti slovito zidovje, po katerem je zmagovalno peljal Ahilov voz in za seboj strmoglav vlekel truplo nesrečnega trojanskega junaka. A ne posreči se mi razbrati zidov, ne Akropole, svete neumrtjivi poeziji. Sonce v svoji rumenkasti luči izenačuje borno gorovje ilovico s sledovi epičnih podrtin.

5.

Spust na carigradske obali.

Zdaj smo nad ustjem Bospora. Vreme je še naprej plesalo do nas, izdajalsko do vremenarjev, ki so ga napovedovali vzharno in nedostopno.